

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trlistopna petlit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmlina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravnništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Mednarodni položaj radi umora v Sarajevu.

Kadar se pripravlja kaj velikega, takrat se to najbolj občuti na borzah. Na borzah se trguje z vrednostnimi papirji z različnimi delnicami in z denarjem vseh držav, kakor v kaki trgovini z mešanim blagom. Razložek je le ta, da se na borzi takim predmetom določujejo cene, ki so odvisne od ponudb v prodajo in vpraševanja o nakupu. Če se blago v veliki množini ponuja v prodajo, pade dotičnemu blagu cena, nasprotno se pa cena pri blagu, po katerem se živalno vprašuje, zviša.

Z dunajske borze se javljajo vznemirljive vesti. Vrednostni papirji in gotove delnice padajo v ceni brez vsakega posebnega in nepotrebnega vzroka. Špekulanti so izgubili že na milijone denarja.

To nekaj pomeni! Strah pred vojno je povzročil padanje cen in za tem mora nekaj tičati. Če premostimo ves položaj, ne vidimo ničesar takega, da bi se moralo misliti na vojno. Vendar pa visi nekaj težkega v zraku in borza je zato zelo občutljiva. Vzroke lahko povemo.

Vsled umora našega prestolonaslednika in njegove soproge, ki ga je izvršil prenapet Srb, ki je bil poprej v Belgradu, je dala preiskovalni oblasti in odločilnim avstrijskim krogom misel, da je ta najhujše obsodbe vreden napad sklep kake tajne organizacije, ki ima svoj sedež v Srbiji. Da bi bila srbska vlada količkaj udeležena pri tem, je izključeno in tudi preiskava ni dognala ničesar, kar bi srbske oficijalne ali drugače resne kroge kompromitiralo. Na Dunaju pa sodijo, da je sarajevski napad neposredna posledica velesrbske propagande, ki se je v zadnjem času nevarno razvila v Bosni in Hercegovini. Ne smemo prezreti, da so v Srbiji gotovi krogi in morda celo organizacija, ki je naperjena proti Avstriji. To bi bilo tudi nekako središče velesrbski propagandi, ki je razširjena po avstrijskih deželah, ali vsaj v Bosni in Hercegovini.

Posebej je umevno, da bo Avstrija hotela na vsak način popolnoma zatreti vse velesrbske pojave v svojih deželah, kar je dolžna že spominu nedolžno umorjenega prestolonaslednika in pa zaradi notranjega miru. V to svrhu bo pa najbrž od Srbije zahtevala, da nastopi proti vsem onim posameznikom, ali pa organizacijam, ki rujejo proti naši monarhiji.

Vprašanje je zdaj, kaj bo Srbija na tako zahtevo odgovorila! Ker je razmerje med Avstrijo in Srbijo že od leta 1908., ko se je Bosna in Hercegovina priklopila Avstriji zelo napeto in ker se tudi v Avstriji morda še bolj ruje in ščuje proti Srbiji, je tak odgovor dvomljiv. Srbija lahko odgovori, da s svojega stališča nima nobenega povoda, nastopiti proti onim krogom. To bi imelo za posledico kaj hujšega, najbrž vojno, ker bi Avstrija kot velesila tak odgovor ne mogla mirno prenesti. Zaradi te negotovosti vlada sedaj razburjenje na borzah in povsod, ne le v Avstriji, ampak tudi v diplomaciji drugih držav. Verjetno je, da bi Srbija dala nepovoljen odgovor in takorekoč izzivala vojno le tedaj, če bi imela zagotovilo, da bi v boju proti Avstriji ne ostala sama, ampak, ako bi se lahko zanašala na pomoč kake druge države, predvsem Rusije. V tem slučaju pa postane vprašanje avstrijskega pritiska na Srbijo mednarodno, ker bi bile kot zaveznice udeležene vse velesile. Potem bi si pa ne stali nasproti le Avstrija in Srbija, ampak pri prvi tudi Nemčija in Italija, pri drugi pa Rusija in Francoska.

To bi bilo pa nekaj strašnega in cela Evropa bi bila v vojni. Takega položaja bi pa državniki ne hoteli ustvariti in to ravno nam daje največje upanje, da ne pride do grozne vojne. Sploh pa imamo na čelu modrega in miroljubnega vladarja, našega ljubljene cesarja, ki ne bo pripustil, da bi tako daleč prišlo!

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

„Dika in ponos vojvodinje Kranjske.“

(Z Dolenjskega.)

Kaj je v zdajšnjem času to? Šalo na stran: **samostan kartuzijanov v Pletterjih na Dolenjskem!** — Tako je bilo brati v »Dolenjskih Novicah« z dne 10. julija št. 14 v dopisu iz Št. Jerneja. Kmetje šentjernejske fare se kar za glave prijemajo, ko se jim to poroča in ne morejo misliti, da je zapisal kak slovenski duhovnik to neumost.

Kmetijska zemlja onim, ki jo sami obdelujejo! Proč z veleposestvi, fideikomisi, proč s posestvi mrtve roke! Ljudje so se pomnožili in v preobljedeni Evropi primanjkuje kmetom kmetijske zemlje. Najboljši gospodarski pisatelji izdajajo klic: Nazaj na kmetijo in pripravljajmo si v zvezi z naravo in po najgotovejši obrti, po kmetovanju svojo prehranitev! Vse se da pomnožiti, poljedelska zemlja ne. »Kdor je brez posesti, na po drugih že okupirani zemlji, za tega ni pokrita miza, ta mora ven iz življenja.« Kjer se zaploduje človek v velikem številu, umira tudi v zdajšnjem gospodarstvu v velikem številu lakote, ali drugih vzrokov, ki spremljajo lakoto. Narava s smrtjo vzdržuje ravnotežje. — Slovenci eksportiramo ljudi, ker drugega ni kaj pomembnega, premalo imamo poljedelske zemlje; dve desetini naših kmetijskih ljudi mora v tujino po zaslužkih. Človek ima v zdajšnjem svetu dolžnost, delati in izpolnjevati dolžnosti, to je pri gospodarsko dobro razvitih narodih glavna sestavina varstva dotičnih, to ima veljati zdaj za vse ljudi; delo preživlja, delo nas vodi k poštenosti, nas vtrjuje v poštenosti. In tu se najde Slovenec, ki piše, da je samostan kartuzijanov v Pletterjih, v katerem menihi ne delajo: **»dika in ponos vojvodine Kranjske!«**

Pleterska grajščina je ena največjih na Kranjskem. Tlakerska gospoda je razdelila poljedelski svet na Dolenjskem in posebno v ravnini tako, da si graščak

lasti večje hoste, kmet pa le malo, ali nič. Živina in hosta sta kmetu poleg travnika in njiv glavna pripomočka gospodarenja, življenja. Po večjem mora porabljati kmet slamo za rezanico, nasteljo pa jemlje iz hoste. In drva, katerih je treba toliko v kmetem gospodarstvu! Kostanjeviška grasčina in kartuzijanski samostan v Pleterjih sta lastnika tisočev oralov najboljše bukove, hrastove hoste. Grajska in duhovska gospoda je skrbela za to, da kmet ni dobil kaj prida in dosti hoste, da ga privežejo z dajatvami iz hoste tesneje nase; delati jim mora še sedaj za listje in drva. Iz odveznine servitut je dobil kmet le malo hoste, ker ni imel v dotičnih obveznostih obravnavah nič prijateljev. Šentjernejski občinarji so reveži glede hoste. Ta občina bi bila ena najbogatejših na Slovenskem, ako bi pri ljudstvu merodajni duhovniki skrbeli za to, da bi občina kupila Pleterje in Golo od baronice Borš, ki so hotele prodati občini svoj čas te grasčine za majhen denar. Župnik Fettich - Frankheim, sedaj kanonik v Ljubljani, — češče no bodi njegovo ime — se je popeljal, ko je to izvedel, hitro v Ljubljano in privabili so naši duhovni gospodje francoske kartuzijane, katere so tedaj Francozi kot škodljivce iztirali, sem v Pleterje, kupili so za mal denar to lepo posestvo z dvatisoč stare lepe bukove hoste, hrastove in jelove hoste, naš Poljanec pa vozi listje od daleč iz otoško - struške hoste in kupuje drago drva. Les iz pleterskih host pa gre kot oglje ali tabuleti ven na Italijansko. Hudo se je grešilo nad kmeti šentjernejske občine s tem, da se ni tedanji občinski odbor pripravil, da občina kupi grasčino Pleterje in Gole; za občino so bila vredna več kakor pol milijona goldinarjev; dobila bi jih pa občina za 150.000. Pozni rodovi kmetov bi še uživali bogastvo tega grajskega sveta; za mal denar bi oddajala občina drva in nastelo svojim kmetom in kupnino za kupljene grasčine bi plačala v par letih s prodajo nekaj za sekanje zrelega lesa. Zdaj mora šentjernejski kmet 25 kilometrov daleč, v Podturn pri Toplicah po smrekovino, če hoče hlev ali hišo zidati. Pač ni smelo biti; — naš kmet liže duhovnikom roke, nje zase skrbeti pusti in seveda se je tako morala občina obrišati za to veliko potrebo kmetije vse šentjernejske občine, prešlo je Pleterje v »mrtvo roko«. Vsi slovenski ljudje, ki se brigajo za občni blagor našega ljudstva, so doslej premalo mislili, da je kmetija v gospodarstvu temelj vsega, korenine in steblo drevesa gospodarstva, drugo pa: rokodelstvo, industrija, trgovina pa veje, listje — in če korenine gnijejo, niso zdrave, trdne, vse drevo hira. Občine bi imele pokupiti grasčine, ki so pri nas umirale in se prodajale po predkupcih kmetom za drag denar. Marsikateri Slovenec je kupil kako tako parcelo s tem, da je žrtvoval svoje zdravje v ameriških rudokopih, ko bi občina lahko prodajala travnike,

njive za majhne kupnine, grajske hoste pa obdržala kot občinsko last in z nasteljo in drvni pomagala večno svojim občanarjem. Deželni odbor, deželni zbori bi imeli za to skrbeti. Pa seveda, kaj bodo skrbeli, ko je izmed 28 poslancev, katere voli kmet v deželni zbor kranjski, komaj pet pravih kmetov in se ti, ker jih je premalo, ne upajo nositi glav pokonci. Ako bi bili vsi, od kmetov voljeni poslanci kmetje, tudi vrag ne bi mogel od njih kaj dobiti, kar bi jim moglo škoditi in skrbeli bi za svoje koristi.

Kartuzijani so se naselili v Pleterjih, zidali dosti hišic in drugega poslopja. Nič ne moremo kaj oporekati drugega do sedaj proti tem menihom; žive iz lastnega premoženja in so mirni možje, ki se ne vtikajo še v naše politične boje in še ne izčrpavajo verske neumnosti našega ljudstva v gmotne namene. — Cesar Jožef II. je to mništvo kot nekoristno in škodljivo izgnal. Gotovo še pride do tega in prišel bo poljedelski svet tega dela »mrtve roke« kmetom v dobro, morebiti tudi poslopja kartuzijanov v Pleterjih kakih proizvodnih zadrugi poljedelcev. — Ali zdaj kartuzijani gospodarstvu slovenskega kmeta niso koristni. Oni jemljejo delavce kmetom daleč na okoli. Boljše jih plačujejo. To pride delavcem v dobro, pa tudi ne. Kmet nekaj šeststic manj plačuje, da pa dobro hrano in pozimi se lahko zateče poljedelski delavec k njemu; roka roko umije in delavec je doma v svoji družini. Par šeststic več dobi od kartuzijanov in nekaj vina, kruha in v delo teh menihov hodi, kmet pa je v najnujnejšem delu brez pomoči, ako je nima v svoji družini. Odrasli te družine so pa po večjem v Ameriki. Delavci ne morejo obstajati pri kruhu in vinu trdni, doma bi žena kuhala in pri kmetu se dobi kaj boljše tople hrane. — Zdaj naj božji človek najde še kako drugo korist, ki bi je imelo naše ljudstvo, naša dežela od teh francoskih menihov! — Ko so zidali francoski kartuzijani svoje domove, je naš poljedelski delavec, kmet, kaj zaslužil, slednji toliko, kar so ga stali vozovi in konjska oprava; zdaj zasluži pri kaki vožnji, ki jo opravlja Lahom, ki iztrebljajo lepe pleterske hoste. Sam mora naš človek pomagati pri tem žalostnem padanju lepih host, da je ironija še bolj žgoča. Živinoreja pri kartuzijanih je prav navadna. Še nobeden kmet iz okolice ni dobil kakega dobrega živinčeta za rejo od teh menihov. Sami je nimajo in to naj bo dika in ponos vojvodine Kranjske!? Naš kmet uči te Francoze, ne pa narobe.

V naših časih je lenarenje greh proti družbi, vsaka pretirana pobožnost pa neumnost. Seveda si doslej še sami z na Francoskem pridobljenim denarjem kartuzijani v Pleterjih vzdržujejo življenje, ali morda ta denar enkrat mine in tedaj bo pač kmet redil te pobožne ljudi. Mogoče je, da bo to storil, saj je izvolil duhovnika za svojega poslanca in v vsem je po-

nižen sluga farovža in še bogzna kako kako dolgo. Ženske bodo vnete za menihe. Naš šentjernejski kmet nima nobene jeze v sebi, pa se šteje drugače med kmetske magnate.

Tako je s to diko in ponosom vojvodine Kranjske. Še postavimo našega farovškega slugo — našega kmeta zraven in imate diko in ponos vojvodine Kranjske, kakor je najneumnejši naši duhovniki ne morejo izmisliti! Mislimo, da bodo pametni pleterski francoski menihi rekli, ko se jim bo povedalo, da jih je slovenski časnikar označil kot diko in ponos vojvodine Kranjske: Obvaruj nas bog pred našimi prijatelji, pred sovražniki se bomo že sami!

RAZGLED PO SVETU.

Po umoru v Sarajevu.

Deželni šef bosanski fzm. Potiorek je sklical zaupno zborovanje, katerega se je udeležil namestnik deželnega šefa dr. Mandić in za srbsko stranko dr. Jojkić. Slednji je v imenu Dimovićeve stranke izjavil, da Srbi vsled zadnjih dogodkov vladne politike ne morejo več podpirati in da zahtevajo, da se sedanja sesija bosanskega sabora zaključi. Isto so zahtevali tudi mohamedanci in Hrvati. Na vprašanje deželnega šefa, ali bi pričela Dimovićeva stranka v slučaju, da se skliče sabor, z opozicijo, je odgovoril dr. Jojkić z odločnim »da«. **Sesija bosanskega sabora je bila nato včeraj zaključena.** V Sarajevu navzoči muzlimanski in hrvatski poslanci so imeli nato konferenco, v kateri so se posvetovali o nadaljnjem postopanju napram delavni večini pripadajočim Srbom in napram skupnemu finančnemu ministru Bilinskemu, proti kateremu vlada velika nezadovoljnost, češ, da je Srbe preveč protežiral. Tudi srbska Dimovićeva stranka je imela konferenco, v kateri je zlasti močno naglašala svojo pripravljenost za delo v saboru, in svojo neomajno zvestobo cesarski hiši.

Grof Tisza govori o položaju.

V seji ogrskega državnega zbora je v sredo odgovarjal ministrski predsednik grof Tisza na interpelacije, tičoč se položaja in napetosti med Srbijo in Avstro-Ogrsko.

Tisza je med drugim dejal, da se razmerje s Srbijo jasni, na kakšen način, v kakšni smeri, tega še ne more povedati, ker gre še za nerazrešena vprašanja. Monarhija se zaveda svojih važnih interesov, ki so zvezani z ohranitvijo miru. Tisza ni mnenja, da bi moralo priti v svrhu ujasnenja položaja do vojne. Vojna je tako žalostno sredstvo, da se ga ni mogoče preje poslužiti, dokler niso vsa mirna sredstva izčrpana.

Tisza je nato polemiziral z govorniki in dejal, da v Bosni ne obstoja revolucija,

ker so ondotne vojne sile zadostne, da vzdržijo mir in red. S tem pa še ni rečeno, da ne obstoja v deželi nevarna propaganda; obstoja in se je posebno širila v društvih in v šolah. Zato pa bo izboljšana in preurejena policijska služba. Na Hrvatskem bo ban storil svojo dolžnost, da se bo proti velikosrbski propagandi z vso silo nastopilo. Velikosrbska propaganda obstoja in poslužilo se bo vseh najostrejših sredstev, da se zlo pri korenini izruje. Seveda se pa mora to storiti, ne da bi se vzbujala panika, storiti se mora brez nervoznosti in brez hrupa.

Protičeške demonstracije v Opavi.

Pri nedeljskih protičeških demonstracijah so bili Nemci tako nasilni, da je moralo orožništvo večkrat z bajoneti ščititi Čehe pred napadi. Metali so tudi steklenice in kamenje na češke izletnike in potem dolžili te, da so začeli oni izzivati in napadati. Od bajoneta ranjen je bil tudi nemški zobozdravnik dr. Schubert.

V ponedeljek so se protičeške demonstracije v Opavi ponovile. Orožništvo in vojaštvo je moralo vse češke hiše zastražiti. Demonstracije so se ponavljale do poznega večera. Demonstranti so prepevali cesarsko himno. Vsi listi so bili konfiscirani.

Proti šolam Komenskega.

Na Dunaju se dan na dan ponavljajo demonstracije proti Komenskega šolam. Nemci imajo neprestano zborovanja, na katerih hujskajo proti Čehom in jih obrekujejo ter hočejo na vsak način preprečiti, da bi se začel pouk na češki šoli na Dunaju. Pri tem so se znesli tudi nad vlado, češ, da skuša v Sudetih in na Dunaju slavizirati, vsled česar so radikalni Nemci prekinili vse stike z vlado, kar mora storiti tudi »Nationalverband«. Po vsakem takem zborovanju skuša druhal prodreti do češke šole, da razbije tam okna. Doslej je policija še vedno vršila svojo dolžnost.

Razpust gališkega deželnega zbora.

»Wiener Zeitung« priobčuje cesarjev patent o razpustu gališkega deželnega zbora in razpisu novih volitev. Gališki deželni zbor, ki je bil šele lani nanovo izvoljen, bo razpuščen z ozirom na to, da stopi v veljavo zakon o volilni reformi za deželni zbor.

Uniformiranje dijakov.

Ravnateljstva srednjih šol v Dalmaciji so dobila odredbo naučnega ministrstva, v kateri se jim sporoča uvedba uniformiranja dijakov. Dijaki nižjih štirih razredov morajo priti v šolo že septembra v uniformah, dijakom višjih razredov se da čas do konca solarnega leta, da si nabavijo uniforme. Obenem se naroča ravnateljem, da sestavijo seznam siromašnih dijakov, ki bodo dobili za uniforme podpore. Ravnatelji se sestanejo prihodnje dni h konferenci, da določijo, kakšne naj bodo te uniforme.

Hrvatski sabor.

V sobotni seji je hrvatski sabor razpravljal o predlogu poslanca dr. Badaja glede sanacije ustavolomstva vsled komisarijata in glede ustvaritve ustavnih garancij proti komisarijatu. Starčevićanci pa so predložili predlog, da naj se postavi bivši kraljevi komisar Cuvaj pod obtožbo, kateri predlog pa predsednik ni dopustil. Referent, poslanec Pribičević, je izvajal, da je dr. Badajev predlog edina etično-pravna pot, da se v bodoče prepreči možnost komisarijata, ker koalicija ni stremila za ničemer, kar bi bilo proti interesom monarhije ali državne skupnosti z Ogrsko. Obveznost koalicije v paktu s stranko prava glede ustvaritve finančialne neodvisnosti Hrvatske, ni naperjena proti zakonu, ker vendar § 70. nagodbe dovoljuje izpremembe nagodbe. Vlada bi bila tudi morala počakati, kaj bo sabor sklenil. Izvajal je nadalje, da politično ni umestno, postaviti hrvatskega kraljevega komisarja pod obtožbo, ker bi bil tak sklep sabora iluzoričen in bi imel za posledico le, da bi bil sabor razpuščen. Svoj čas, ko je koalicija stavila bivšega župana bana dr. Rakodzaya pod obtožbo, je koalicija zasledovala namen, doseči razpust sabora. Šlo je torej le za taktično potezo, ki pa sedaj ni na mestu, ker ljudstvo želi, da ostane sabor skupaj in dela. Proti predlogu so govorili poslanci: Petričić, Hrvoj in Zagorac. Poslanec Badaj sam je izvajal, da namerava njegov predlog ustvariti ustavne garancije v sporazumu z Ogrsko, ker je treba nagodbo kot državni osnovni zakon v Ogrski in na Hrvatskem varovati. Naglašal je, da je odvisno vse od moči ljudskega zastopstva, da se v regnikolarnih deputacijah izpolnijo želje Hrvatske. Danes je hrvatsko vprašanje mnogo bolj pomeljivo in važno, kakor pred 30. leti in ogrski politiki gledajo na hrvatsko vprašanje s popolnoma drugimi očmi, kakor takrat. Zato tudi želji Hrvatov ne bodo mogli odkloniti. Če bi se pa te želje v regnikolarni deputaciji ne izpolnile, ne preostaja večini drugega, kakor da zopet prične z bojem. V tem boju pa mora biti ves narod edin in ne sme se zgoditi slučaj, da bi se vršile za hrbtom stranke, ki opira pravice Hrvatske na nagodbo, denunciacije. — Predlog je bil nato od večine sprejet. V prvem in drugem branju sta bila nato sprejeta zakon o zasledovanju vohunstva in vojaških zločinov ter zakon o ureditvi veterinarske službe.

† Ruski poslanik Nikola pl. Hartvig v Belgradu.

Dne 10. julija je na obisku pri avstro-ogrskem poslaniku baronu Gieslu umrl od kapi zadet ruski poslanik v Srbiji Nikola pl. Hartvig. Hartvig je bil 56 let star ter je veljal od nekdanj za enega najsposobnejših ruskih diplomatov. Od leta 1909. naprej je bil v Belgradu zastopnik Rusije. Splošno se priznava, da je bil Hartvig eden

izmed onih državnikov, ki so se od nekdanj zavzemali za ustanovitev balkanske zveze, pri kateri ustanovitvi je on tudi krepko sodeloval. V novejšem času je podpiral Hartvig idejo unije med Srbijo in Črno goro. V težavnih časih zadnjih let je stal Hartvig neomajno na strani srbskega naroda. Bil je velik prijatelj Jugoslovancov, sploh se je zelo interesiral tudi za Hrvate in Slovence. Na Dunaju je veljal za velikega sovražnika Avstrije, toda to je bilo neupravičeno. Hartvig sam se je izrazil, da ni nasprotnik habsburške monarhije. Pokojnik je bil navdušen Slovan in velik prijatelj Jugoslovancov, katere je podpiral, kjer jih je le mogel. Tudi slovenskemu učenjaku dr. Županiču je naklonil štipendijo, da je mogel v naučne svrhe prepotovati Malo Azijo, Grško in Makedonijo. Zapušča ženo, ki je par dni pred njegovo smrtjo odpotovala v Carigrad, in hčerko edinico. Gospo Hartvig in njeno hčerko obožuje radi njiju ljudomilosti in srčne dobrote vsa srbska javnost.

Avstrijski podaniki v Belgradu v nevarnosti.

Med avstrijsko in ogrsko kolonijo v Belgradu se je v soboto raznesla vest, da bodo četaši v nedeljo napadli avstrijske in ogrske podanike ter jih pomorili, napadli da bodo tudi avstrijsko poslaništvo v Belgradu z bombami. Verjetno je, da se je polastil naših sodržavljanov opravičen strah, zato so že v soboto poslali ženske in otroke v Zemun na avstrijska tla, nekaj se jih je pa zateklo tudi v avstrijsko poslaništvo. No, prišla je nedelja in ničesar se ni zgodilo, niti enemu se ni skrivil las. Bila je spet vroča fantazija nekaterih, ki so raznesli te vesti.

Albanska.

Knez Wied se še vedno drži v Draču in vlada s svojimi ministri nad Dračem — v okolici pa vladajo vstaši, ki sicer ne napadajo več mesta, vendar se pa nočejo umakniti. V južni Albaniji so se pa Epirci zopet dvignili in hočejo imeti lastno vlado nad onim delom Albanije, kjer stanujejo Grki. Vzeli so Korico, Berat in ogrožajo Valono, ki se ne bo mogla držati. Epirci prodirajo na celi črti Korica - Tepeleni. Tudi Tepeleni so že zasedli. Vodja epirskih prostovoljcev, stotnik Vartas, je vzel Korico v imenu avtonomne epirske vlade v posest ter je pozval prebivalce, da oddajo svoje orožje. En del epirskih čet je zasedel Mošopolis. Tudi Berat so Epirci zopet zasedli ter so sedaj v posesti vseh onih pokrajin, ki so jih morali Grki na podlagi londonskega protokola svoj čas zapustiti. Arnavtsko prebivalstvo je zbežalo proti severu. Epirci nastopajo torej proti albanski vladi in ni izključeno, da se bodo zapletli v boj tudi z albanskimi vstasi. Tako imamo sedaj v Albaniji lepo sliko idealne neednosti. Bore se katoličani proti muzlimanom, pristaši kneza proti pristašem turškega režima, Esadovci proti

knezovcem, Holandci, Nemci, Romuni proti Albancem, Arnavti proti Arnavtom, pravoslavni proti mohamedancem, Grki proti Arnavtom in Grki proti Holandcem, Nemcem in Romunom.

Revolucija v Albaniji.

Tudi na Dunaju so sedaj spoznali, da se je položaj v Albaniji zadnje dni tako poslabšal, da je bil knez Viljem primoran, obrniti se zopet do velesil z zahtevo, da mu že enkrat dajo na razpolago denarja in moštva, da si ohrani prestol. Da bi hotela Italija sama nastopiti, ni res. Nasprotno bo predložila Italija velesilam načrt za skupno akcijo, ki bi obstojala v tem, da se da knezu Viljemu še enkrat nekaj predujma in da se delegirajo častniki skadskega detachementa, da organizirajo in izvežbajo milico. Položaj v Albaniji je tako rešen, da more le hitra akcija preprečiti dogodke, ki morejo znesti vso situacijo. Sedaj se vrši še izmenjava misli.

Bolgarskega kralja nameravajo umoriti.

List »Kampana« poroča, da je dobil od Georgija, ki je umoril Stambulova, pismo, v katerem sporoča Georgi, da namerava umoriti bolgarskega kralja, ker je zakrivil drugo balkansko vojno. Georgija so smatrali za mrtvega.

Nemiri na Portugalskem.

Ko je dospel ministrski predsednik Almeida v Oporto, je prišlo tam do resnih nemirov. Ko se je peljal minister na kolo-dvor, so njegov avtomobil napadli. Prišlo je do boja med demokrati in papeževci. Demokrati so razdejali uredništvo klerikalnega časopisja.

Mehika.

Huerta je v sredo popoldne podal kongresu svojo demisijo. Predsedstvo je provizorično prevzel dosedanji zunanji minister Carabachall.

Izvolitev zunanjega ministra Carabachalla za predsednika Mehike je vzbudila v Severni Ameriki veliko nezadovoljnost. Carabachall je namreč intimen prijatelj Huerta. Zedinjene države njegove izvolitve najbrže ne bodo priznale.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk o vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravde.

Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakoršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10vinarsko znamko za odgovor (ako

se želi odgovor v priporočenem pismu, pa 35vinarsko znamko) na: Kmetško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfsova ulica 10.

Ob sebi umevno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1914.

Bratskim sokolskim župam!

Podpisano predsedstvo naznanja, da so bili vsi koraki, kljub vsemu njegovemu trudu v dosego vladne dovolitve za prireditve III. slovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani brezuspešni.

Pri zadnji intervenciji je podalo ministrstvo notranjih zadev decidirano izjavo, da ne pripušča nobenega vsesokolskega zleta, tudi ne v kakorkoli omejenem obsegu.

V svrhu rešitve vseh nadaljnjih vprašanj, nastalih vsled tega, ker se zlet ne bo vršil, se skliče brzojavno v teku tega tedna odborova seja.

Na zdar!

PREDSEDSTVO
SLOVENSKE SOKOLSKÉ ZVEZE
v Ljubljani, dne 14. julija 1914.

SLOVENIJA.

s Potuhnili bi se radi! Menda je klerikalcem že žal, da so priredili znani shod v »Unionu«, kajti to stoji, da jim ni nič koristil, pač pa vzbudil nova nasprotja proti njim in celo v lastni stranki. Da, prav ta shod je pokazal, da so v klerikalni stranki vendar še možje, ki se čutijo Slovane in obsojajo z najostrejšimi besedami, da je Šusteršič v svojem govoru sramotil in napadal ves srbski narod, obetal »takozvanim bratom«, da jim bodo slovenski fantje razbili črepinje ter hujškal na vojsko proti Srbiji. Ravno velika nevolja, ki je v klerikalni inteligenci zavladata z novo silo proti dr. Šusteršiču, je povod, da se »Slovenec« nekako umiva in da bi rad utajil pravi značaj in namen Šusteršičevega govora. Tako pravi, da se na shodu v »Unionu« ni nihče dotaknil narodno - napredne stranke. Kaj mar ni dr. Šusteršič dolžil svobodomiselne stranke, da so krive atentata, kaj ni nedolžnega komplimenta poslanca dr. Novaka povodom Obradovičeve slavnosti izkoristil za brezobrazno hujškanje proti narodno - napredni stranki? In kaka budalost je »Slovenčeva« trditev, da liberalci niso mogli prenesti veličastne manifestacije patrijotizma. Poznamo klerikalni patrijotizem, posebno sijajno se je izkazal ob zadnji težki bolezni cesarjevi, ko so klerikalci delali prave zarote proti sedanjemu prestolonasledniku Karlu Fran-

cu Jožefu. Na shodu v »Unionu« je bil patrijotičen del postranska stvar, glavno pa je bilo sumničenje svobodomiselnih strank in specijalno narodno - napredne stranke, hujškanje proti celemu srbskemu narodu, ki vendar ne more biti odgovoren za dejanja nekaterih posameznikov, hujškanje na vojsko zoper Srbijo, da si njena krivda nikakor ni dokazana in ubijanje tiste jugoslovanske misli, za katero so se klerikalci sami najbolj vnemali in jo sami najbolj razširili. To početje, to hujškanje, to ubijanje vzvišene ideje, v kateri je spas Slovenstva in ki ni v nobenem navzkrižju z avstrijsko državo, mislijo, je provzročilo očiten odpor pri nas in tudi skrit, a zato nič manj odločen odpor pri klerikalni inteligenci, kar je res narodne. Šusteršič je hotel iz atentata kovati političen kapital in če je mislil, da more to storiti s patrijotično manifestacijo, bi mu nihče ne bil ugovarjal. Toda Šusteršič najbrže ve, da se samo patrijotične manifestacije navadno slabo honorirajo in zato je šel dalje in je poleg patrijotične manifestacije uprizoril še drugo: gonjo proti političnim nasprotnikom, gonjo proti vsemu srbskemu narodu, gonjo proti Srbiji, povrh je pa še poskusil ubiti jugoslovansko misel. In tako početje naj bi ostalo brez odpora? Tako daleč pa še dolgo nismo!

s Poroka. V sredo se je poročila hčerka ljubljanskega župana, gospodična Pipa Tavčarjeva z veletržcem gospodom Vladimirom Arkotom iz Zagreba. Z gospodično Tavčarjevo, ki uživa v vseh krogih najpristržnejše simpatije, izgubi ljubljanska slovenska družba članico, ki je pri vseh narodnih in družabnih priredbah odlično sodelovala.

s Prepoved Vsesokolskega zleta je zdaj definitivna v vsaki obliki. Niti samo slovenski Sokoli se ne smejo udeležiti zleta. V nedeljo so bile konference o tem v ministrstvu in bil je tja poklican tudi baron Schwarz. Tu se je sklenila prepoved v vsaki obliki, čeprav so slovenski poslanci, zlasti dr. Rybař in dr. Ravnihar z vso vne-mo posredovali v ministrstvu. Vzrokov, zakaj se niti Slovencev ne pusti na zlet, menda ni nobenih. Žalostno je to in Slovenska Sokolska Zveza ima neizmerno škodo vsled prepovedi, kajti stroškov ima že okrog 70.000 K. Zato se pa še bolj ogrejmo za sokolsko delovanje in skušajmo stroške zmanjšati z darovi in z nakupom sokolskih diplom, ki so res nekaj krasnega, ter s sokolskimi znamkami in znaki.

s Češka pomoč slovenskim Sokolom. »České Slovo« poziva vso češko javnost, predvsem vse one, ki so se nameravali udeležiti sokolskega zleta v Ljubljani, in pa člane vseh sokolskih jednot, naj z denarnimi prispevki pridejo na pomoč slovenskim Sokolom, ki so vsled vladne prepovedi zleta utrpeli ogromno škodo.

s Kako se preša denar iz kmečkih žu-ljev. Kako izborna znajo iztisniti naši

»prečastiti« iz kmečkih žuljev denar, kaže jasno sledeči slučaj: Neka oseba v Ljubljani je prejela te dni od županstva v Cerknici plačilni nalog, da ima plačati **700% naklado** direktnih davkov za gradbo župnišča pri fari Sv. Trojice, ker ima ondi neko malo parcelo. Kmeti, ki so že itak preobloženi z najrazličnejšimi dokladi, so torej zopet osrečeni kar z 700% naklado za nov »farovž«. — O, res srečne in blažene čase imaš mila Kranjska, ki jih uživajo tvoji ljubljani stanovanjci s tem, da okušajo slasti tvojih dobrot v obliki tako prijaznih naklad!

s **Še ena obsodba.** Franceta Gorjana iz Postojne je znana brzobjavka o razpuščenem gospodarskem odboru v Postojni tako navdušila, da je na dan pred volitvijo in tudi še po volitvi razkladal po raznih gostilnah, da se pri postojnski občini gode same sleparije. Teh očitkov pa ni hotel mirno vtakniti v žep postojnski župan Lavrenčič, ter je proti Gorjancu vložil tožbo radi žaljenja časti. Pretekli teden se je vsled tega vršila pri okrajnem sodišču razprava ter je bil France Gorjanc **obsojen na deset dni zaporu, poostrenega s postom.** Sedaj mu bo dana prilika, z globoko hvaležnostjo do slavnega deželnega odbora nemoteno premišljevali deset dni o postojnskih sleparijah.

s **Aretacije slovenskih dijakov.** V Ljubljani je bilo aretiranih več dijakov, ki so v preiskovalnem zaporu. Eden med njimi bi moral delati maturo, toda sodišče ni niti tega dopustilo, da bi profesorji prišli na sodišče k izpraševanju. Aretirali so jih baje zaradi tajnega društva, ki so ga imeli in ki je bilo razširjeno po celi Avstriji in še zunaj države. S temi aretacijami je v zvezi tudi aretacija več slovenskih dijakov na Dunaju. Končno bo posledica ta, da ne bo nič iz tega.

s **Tabor koroških Slovencev** se je vršil pretečno nedeljo v Sv. Jakobu v Rožu. Okrajno glavarstvo v Beljaku je pa strogo prepovedalo prihod in udeležbo Slovencev iz drugih dežel, obenem pa tudi prihod z nemške strani. Res so se tabora udeležili le koroški Slovenci pod vodstvom svojih duhovnikov. Govorili so dr. Brejce in državni poslanec Grafenauer, ki je stavil resolucijo, v kateri protestira proti prenapeti domišljavosti Nemcev, ki označujejo zahtevanje vozniških listov v slovenskem jeziku na Koroškem za omaževanje nemškega značaja dežele in zlasti Celovca. Tabor je bil precej dobro obiskan.

s **Protislovenske demonstracije v Celovcu.** V Celovcu se je vršilo zborovanje Nemcev, ki je imelo namen, protestirati proti poslovenjenju (!) Koroške. Na zborovanju je bilo kakih 1000 zborovalcev, govoril pa je celovski župan dr. pl. Metnitz in še dva druga občinska svetovalca. — Udeležniki so zlasti odobraval ostre napade na vlado. Koncem burnega zborovanja se je sprejela še neka ostra resolu-

cija, nakar so zapeli zborovalci svojo bojno pesem »Die Wacht am Rhein«. Nato so se zborovalci podali pred stanovanje slovenskega odvetnika dr. Brejca in tamkaj demonstrirali. Nato so šli še pred podružnico Ljubljanske kreditne banke in Mohorjevo tiskarno, kjer so se demonstracije ponovile. Ob 11. ponoči še ni bilo miru. — Slična zborovanja in demonstracije so se vršile v Beljaku in v Št. Vidu ob Glini.

s **Vstrajen pohod.** Kakor čujemo, napotila sta se začetkom junija gg. Viljem Weiss in Josip Spatz z Dunaja. Pot ju je peljala z Dunaja preko Požuna skozi dolino reke Waag; obiskala sta mesto Tyrnovo, Pöstyen, Trenczen-Toplice, Sillein in se vrnila skozi Šlezijo, Tešin in Bogumin nazaj na Dunaj. Potovanje je trajalo 25 dni in značilo kljub enkratnemu podšivu vsakemu po 1 par novih čevljev. Pot kakih 700 km dolga, je vodila po nasutih cestah, a kljub temu so ostali Palma-kavčukovi podpetniki, ki so bili pritrjeni na čevlje pred nastopom potovanja, popolnoma nepokvarjeni, kar najbolje vspricuje njihovo izvrstno kakovost in trpežnost.

s **Ponesrečiti se Vam mora** vsak poizkus napraviti dobro kavo, če ji ne pride nete dobre cikoriije, t. j. Kolinske kavne primesi, ki slovi kot najboljši kavni pridelek. Vsem gospodinjam se je zaradi svoje nedosežne kakovosti priljubila. Tudi zato jo imajo tako rade, ker je edini pristni domači izdelek te vrste sploh. Toplo Vam priporočamo v Vašem interesu, da kupujete vedno samo izvrstno domačo Kolinsko kavno primes.

s **Na zdravje!** bralcev ponavljamo: pristni dobite obe preizkušeni reelni sredstvi: Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenčni fluid z oblastveno varovano besedno znamko »Elsa - fluid« in prebavo pospešujoče želodčno sredstvo Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z oblastveno varovano besedno znamko »Elsa-kroglice«, ako svoje naročilo naslovite tako - le: Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 318 (Hrvatsko). Ti, iz prirodnih zdravnih rastlin napravljeni izvrstni domači sredstvi sta tudi ceno. — 12 malih ali 6 dvojnatih ali 2 specijalni steklenici Fellerjevega blagodišečega rastlinskega esenčnega fluida stane franko na vse kraje 5 kron, medtem, ko stane 1 zavitek s 6 steklenicami Fellerjevih pristnih rabarbarskih kroglic z znamko »Elsa-kroglice« franko na vašo pošto za 4 K.

DOLENJSKE NOVICE.

d **Iz Prečine.** Menda je ni fare na Kranjskem, kjer bi ljudje ne bili lahko prepričani, da so tudi božji namestniki ravno tako krvavi pod kožo, kakor kdo nas navadnih ljudi. Ja, v tistih starih »cajtilh« so ljudje še mislili, da je duhovnik iz čisto drugega testa in pa da mu v lemenatu za-

čarajo človeško naravo ter jo nadomestijo z nadnaravnimi lastnostmi, kakor jih imajo na primer angelci v nebesih. To prepričanje je bilo tako vkorenineno, da se dobe še danes ljudje, ki zagrizeno taje tudi največje splošno znane grehe duhovnikov. To smo doživeli v posebno kričečem slučaju, ko je naš škof izdal svojo svinjsko, sem hotel reči, svojo rdečo brošuro. Nič ni pomagalo, da je bilo na brošuri tiskano škofovo ime; tercialke in tercialci so dejali, da so to grdobijo zagrešili liberalci in nalašč škofa podpisali. Na drugi strani pa so ravno iz klerikalnih vrst začele krožiti o škofu govorice, posnete po tem ali onem kaplanu, o katerem je v fari splošno znano, da ima ženska krila raje kot mašni plašč. Kako bi — tako in slično so ugibali, škof mogel sicer kaj takega pisati, česar niti mnogo zakonskim doslej ni bilo znano, če bi ne bil škof o tem, kar piše, tudi sam dobro poučen. Nič ni pomagalo, da se je od strani pametnih ljudi take govorice zavračalo, češ, da je škof vse svoje nauke o raznih »položajih« in spolnem občevarju posnel iz nemških knjig. Da je taka govorica še iz tiste dobe se do sedaj ohranila, to je zdaj tudi sodno dokazano. Neki potnik, ki se je nekje na Notranjskem izrazil, da ima škof otroka, je moral to pred kratkim na svoji koži občutiti. In zdaj, g. kaplan, ki nam očitete nedoslednost nad tem, kar v molitvi obljublamo, kar potem vendar drugače delamo, poslušajte, kako mi sodimo o doslednosti vašega stanu. Izbral sem si namenoma ta slučaj s škofom in tistim potnikom, ki je o škofu govoril. Vsaj od škofa namreč bi se moralo zahtevati, da je vsaj on dober vzgled v izpolnjevanju Kristusovih zapovedi, kajti sicer bi se morale tudi slepcu odpreti oči, da imajo vsi verski nauki svojo veljavo le na papirju. Iz človeškega stališča priznamo, da je za takega gospoda, kakor je škof, res silno mučno, če se o njem kaj takega govori, kar seveda ne more biti resnično. Sicer je bil prvi rimski papež, sv. Peter, dvakrat oženjen, je imel tudi otroke, sicer je neki jezuit pred leti na Veliki petek v novomeški kapiteljski cerkvi v omedlevico navzočih tercialk sam priznal, kakšni nesramneži so včasih sedeli na papeškem prestolu; sicer po naši obljubljeni deželi še danes lazi in se plazi na stotine potomcev »božjih namestnikov«... Ampak glede našega škofa moramo tudi mi taka sumničenja zavračati kot neosnovana. Toda naš škof, od tistega časa, ko je prestopil prag lemenata, sme biti le še toliko človeka, da sme le za silo svoje telo prehraniti. Vse druge človeške pravice so mu bile — vsaj morale bi mu biti — siloma iztrgane iz prsi in droba... On je kot človek samo še senca, drugače pa na znotraj in na zunaj cel, popolen služabnik božji, in kot tak popolen suženj, vkovan v težke verige naukov svoje vere ter zapovedi svoje cerkve. Ali se sme katoliški duhovnik, ne glede, ali je prvi škof ali zadnji

kaplan, sploh čutiti razžaljenega, recimo tudi v takem slučaju, če se o njem govori, da ima otroka? Ne, on se ne sme čutiti razžaljenega! Kajti tudi v takem slučaju je duhovnik navezan se pokriti Kristusovim besedam: »Blagor vam, kadar vas zaradi mene sramote in preganjajo in vse hudo zoper vas govore, pa lažejo. Radujte se in veselite, ker veliko je vaše plačilo v nebesih!« Torej škof bi se v tem slučaju še moral radovati, da more zaradi takih govorov postati deležen plačila v nebesih. Omenjal bi lahko še mnogo drugih sličnih naukov iz evangelija, po katerih je duhovnikom naravnost zapovedano, da morajo vse krivice voljno pretrpeti, kajti, le če krivico trpe, morejo imeti zasluženje v nebesih in se morejo imenovati namestniki Tistega, ki je celo svojim morilcem na križu velikodušno odpustil. Jaz mislim, da teh lepih zapovedi Kristus ni postavil samo za to, da jih njegovi namestniki citirajo na prižnicah, da zahtevajo od nas, da jih izpolnujemo, sami jih pa javno zametavajo. Tudi sodnik mora v prvi vrsti sam spoštovati postavo, če hoče, da jo bodo drugi spoštovali. Kaj pa je storil naš škof v slučaju, ki ga je s svojo brošuro sam povzročil na dan? On — komaj da je zvedel, kaj je oni potnik o njem iz same lahkomišelnosti izrekel, je zatajil svoj vzvišeni poklic božjega namestnika, zatajil je Kristusa in njegove nauke, pa je kot čisto navaden, pa prav občutljiv človek, dotičnika tožil zaradi žaljenja časti. Dočim je njegovo srce hrepenelo v strasni maščevanja do bližnjega, so njegove ustnice pred Najsvetejšim dan na dan izrekle besede: Zgodi se Tvoja volja! in: Odpusti nam naše dolge, **kakor tudi mi odpustimo...** A ta sveti mož je šel še dalje v zatajevanju Kristusa, čigar ime tolikokrat na dan zlorabi. Ni mu bilo dovolj, da je dotičnik zaradi svojih nepremišljenih besed bil na denarno globo kaznovan. Ne! Kristus je odpustil svojim zasramovalcem in morilcem, naš škof pa je še po tej obsodbi svojega bližnjega poslušal glas maščevanja in škodoželjnosti. Pritožil se je zoper prenizko kazen prvega sodnika in odločno zahteval še hujšo kazen z zaporom. Da ljubljansko sodišče pokaže svojo pravo krščanstvo, je tej škofovi zahtevi ustreglo in moža obsodilo v občutno zaporno kazen. In s tem zaporom reveža je rešena čast ljubljanskega škofa, je doprinešen dokaz, da škof res nima kakšnih otrok, kakor se celo med najhujšimi terciarkami govori, odkar so se prepričale, da je škof res spisal tisto svinjsko rdečo brošuro. — Gospod kaplan, razložite nam v prihodnji številki »Dol. Novic« ali pa v pridigi, kje je tu doslednost vašega višjega pastirja? Morda škof po stokrat na dan kliče pred Najsvetejšim: Odpusti mi, kakor tudi jaz odpustim..., a kadar mu Bog ponudi priliko, da to tudi stori, kar prisega, pa stori, česar bi v takem slučaju niti kak čifut ne storil. Če bo tudi Bog našemu škofu grehe

tako odpuščal, kakor jih on drugim, potem se bojim, da bo enkrat slaba pela zanj pred Večnim sodnikom. Če že sam škof tako očitno tepta božje nauke, ali more zahtevati, da naj jih spoštujejo njegovi duhovniki

d Požari. Dne 13. julija je udarila strela v kozolec posestnika Antona Gregorčiča v Hrastnem, občina Št. Rupert, ter ga užgala. Kozolec, ki je bil poln, je zgorel. Škoda znaša 3000 K, zavarovalnina pa 1000 K. — Iz Litije poročajo: Pred par dnevi je zažgal triletni sin posestnika Valentina Goršeta v Dragošku gospodarsko poslopje svojega očeta. Poslopje je pogorelo. Nadalje so zgoreli štirje voli in vse seno. Škoda znaša 5000 K. Gorše ni bil zavarovan. — Pred kratkim je štiriletni Albin Pleško zažgal kozolec svojih staršev v Plešivici blizu Ljubljane. Otrok se je igral z vžigalicami. Kozolec, ki je bil poln sena, je zgorel.

d Strela povzročila požar. Dne 6. julija popoldne je razsajala v občini Šmihel-Stopiče nevihta. Med nevihto je udarila strela v kozolec posestnika Jerneja Bartolja v Velikem Cerovcu ter ga zažgala. Kozolec je zgorel. Škoda znaša 320 K.

d Smrtna nesreča. 47letna bajtarica Ana Juršič v Dolžu, občina Šmihel - Stopiče, je padla s češnje ter si zlomila vrat. Drugi dan je umrla. Zapustila je šest nepreskrbljenih otrok.

d Strela. Dne 13. julija je razsajala v trebanjski okolici huda nevihta. Med nevihto je udarila strela v dimnik delavnice usnjarskega mojstra Jožefa Zupančiča v Trebnjem ter ga deloma demolirala. Potem je užgala čreslo. 18letnega vajenca Janeza Rosmana, ki je stal pri vratih delavnice, je strela omamila in so ga mogli šele čez dalj časa zopet spraviti k zavesti. Čreslo so kmalu pogasili.

d Obesil se je. V Dolenji Slivnici se je dne 7. julija ob 7. zvečer obesil 55letni Anton Skubic, in sicer v podstrešju hleva, kjer so ga našli čez eno uro mrtvega.

GORENJSKE NOVICE.

g Sovodenj pri Novi Oselici. Veselica tukajšnjega kmečkega izobraževalnega društva se ne bo vršila dne 2. avgusta, **ampak v nedeljo, to je 9. avgusta t. l.** — Na svidenje!

g Razne nezgode. V Perovem je žagarski delavec in bajtar doma premetaval deske. Pri tem je zadel svojo pet let staro hčerko na čeljusti in jo opasno poškodoval. — Miha Bohinc, delavec pri baronu Bornu, je v Ročenci kopal ilovico. Pri tem delu ga je pa ilovčna plast podsula in ga čez noge in prsi stisnila; poškodbe so bile težke. — Franc Demšar, 14 let stari posestnika sin, je pomagal doma v Krnici pri pokritju strehe. Pri tem je pa stroj, s katerim se opeka kvišku vleče, padel raz odra in zadel fanta na glavo ter ga nevar-

no ranil. — Na sejmu v Mengšu je vol, katerega je kupila mati, 17letnega Franceta Remca, z rogom sunil pod desno oko, ter ga tako poškodoval, da je moral iti v ljubljansko bolnišnico iskat zdravniške pomoči. — Na kamniški progi v bližini Kamnika se je peljala okoli pol 10. zvečer Terzija Mežan, krtačarjeva žena ravno v trenutku čez železniški tir, ko je pridrdral vlak, ki je zadel v zadnji del voza, kjer je sedela Mežan s svojim možem, s tako silo, da je odletela žena raz voza in se ji je pri tem več reber zlomilo. — France Bric, 12 let stari posestnika sin v Gradiških Lazeh je pri obiranju češenj padel raz drevesa in si pri padcu zlomil levo nogo.

g Obesil se je. V Koroški Beli se je obesil tovarniški delavec Jernej Kocjanec baje vsled slabih gmotnih razmer.

g Lovi. — **Lov mestne občine Škofja Loka** se bo dne 30. julija 1914 ob pol 11 dopoldne na uradnem dnevu v občinski pisarni v Škofji Loki potom javne dražbe oddal v zakup za dobo 5 let t. j. od 1. avgusta 1914 do 31. julija 1919. — **Istotako lov krajevine občine Trata** dne 30. julija ob 10. dopoldne na uradnem dnevu v občinski pisarni v Škofji Loki. — **Lov krajevine občine Selca** se bo dne 30. julija 1914 ob 11. dopoldne oddal v zakup na uradnem dnevu v občinski pisarni v Škofji Loki potom javne dražbe za dobo 5 let t. j. od 1. avgusta 1914 do 31. julija 1919, in sicer s pridržkom, da stopi gospe Mariji Eger iz Železnikov glede okoli 90 ha obsegajočega ozemlja iz gornjega občinskega lova že s tuuradno razsodbo z dne 17. aprila, št. 8944, prizana pravica do predzakup takoj v veljavo, kakor hitro postane ta razsodba pravomočna. — Zakupni in dražbeni pogoji za vse te love se lahko vpogledajo pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju med navadnimi uradnimi urami.

NOTRANJSKE NOVICE.

n Razstava vajenških del. Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Postojni priredi v času od 19. do 26. julija 1914 I. razstavo vajenških izdelkov v poslopu ljudske šole v Postojni. Razstava se otvori v nedeljo, dne 19. julija ob 9. uri dopoldne. Pri otvoritvi in na razstavi bode predavanje o obrtnih zadevah. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. Vstop prost. Ker je ta razstava za razvoj obrtništva v našem okraju velikega pomena, se vljudno vabijo vsi prijatelji obrtništva, posebno pa obrtniki, da si jo ogledajo v kar največjem številu.

n Avtomobilna zveza Gorica - Postojna ima sedaj zopet nov poštni urad v Razdrtem, s katerim pa ni nobeden zadovoljen, ne avto - družba, niti potniki. Dokler se pride do poštne postaje, se obrača avto kakor na »vrtljaku« in je mogoče,

da se kdaj še kaka nesreča pripeti. Zelo čudno se vidi tamošnjim občanom, kako višje oblasti to dopuščajo. — Potnik.

n Najdena trupla zasutih rudarjev v Vremskem Britofu. 4. julija so našli v rudokopu v Vremskem Britofu še dve trupli v decembru lanskega leta zasutih rudarjev.

OSTALI SLOVENSKI KRAJI.

o Aretacija anarhistov v Trstu. Iz Trsta se poroča, da je policija aretirala v raznih lokalih 11 oseb, ker so imeli pri sebi razno orožje. V kavarni Verdi, ki je znana kot shajališče raznih anarhistov, so vpeljali strogo nadzorstvo. Aretirali so okrog 20 oseb, od katerih so 17 oddali sodišču. Med aretiranimi je več anarhistov, ki so po zadnjih revolucionarnih dogodkih v Italiji pribežali v Trst. Pri hišnih preiskavah so zaplenili mnogo revolucionarnih spisov.

o Strahovit samomor v Kobaridu. Nekki finančni uslužbenec je nalil v puškino cev vode in se potem ustrelil v glavo, katero si je strahovito razmesaril. Bil je seveda takoj mrtev. Vzrok samomora je neka neozdravljiva bolezen, katere pokojni ni mogel več prenašati. Zapušča mlado ženo in enega otroka.

o Ameriške novice. V Crabtree, Pa., se je dne 19. junija v premogokopu ponesrečil Franc Bizjak in je čez teden dni umrl. — V Lusk, Pa., je umrl rojak Janez Papež. Star je bil 47 let in je že dolgo bolehal na vodenici. Doma je bil iz žužemberške fars. — Slovenska občina v Ameriki. V Ameriki obstoji napredno slovensko farmersko mesto Willard, Wis. Slovenci imajo dve šoli. Občinski odbor je večinoma v slovenskih rokah. Slovenec Ignacij Česnik je župan. — V Franklinu, Kau., je umrl Alojzij Korošec.

Izpred sodišča.

Vojvodinja Kranjska in razbiti lonci

Zopet je naše deželne gospodarje zadel hud udarec. Tu se ne da nič zavijati, nič prikrivati. Koliko je moralo pretrpeti prevzetnosti prepojeno samoljubje deželne vojvode, ko je izvedel, da je s svojo trmo že drugič pogorel. Za nas je ta slučaj nekaj šolski vzgled, s katerim lahko dokažemo, kako klerikalci ljubijo kmeta in obrtnika, kako po nepotrebnem zapravljajo denar davkoplačevalcev celo za stvar, ki bi sicer ne bila vredna počenega groša (čeprav veljajo razbiti lonci vendarle nekaj več) in s kako prevzetno trmo skušajo deželni gospodarji pri sodni oblasti izsiliti »pravico« po svojem »katoliškem« nazoru. Slučaj sam je priprost in nam je v podrobnostih že znan. V lažje razumevanje razsodbe pred drugo inštanco in ker bodo klerikalci te razbite lonce vsilili po sedanjem porazu še tja na Dunaj

na najvišjo inštanco, oživimo le nekatere glavne točke iz tega dogodka. Lani meseca junija se je dr. Lampe v spremstvu vozil v deželnem avtomobilu po državni cesti Novo mesto - Kostanjevica. Avtomobil je vodil tisti znani šofer, ki je bil radi neprevidne vožnje že tolikokrat kaznovan, ki kmetom tu in tam povozi krave, prevrača vozove v jarke in dr. Struški klanec je bil že od nekdanj razvpit. Sam gozd, precejšnji strmi klanec, so preložili in ga razdelili na pet ostrih ovinkov, ki ne delajo posebne reklame graditelju. Na obe strani prepadi, nič se ne vidi naprej, nobenega odmeva. Deželni avtomobil namesto da bi bil baš na tem opasnem kraju spoštoval postavne predpise za avtomobilno vožnjo ter vozil samo z brzino 6 km na uro, je v svoji prevzetnosti in hoteč se pokazati: mi smo mi, vozil z naglostjo 35 km; to je šofer sam priznal. Dr. Lampe, ta veliki prijatelj kmeta, se na svojem mehkem sedežu ni nič brigal, da bi avtomobil na teh klancih lahko srečal kak nasproti vozeč voz. Kar naprej so dirjali, brez signalov. In zdaj se je zgodilo, kar se je pod temi razmerami moralo zgoditi: Nasproti pride voz, naložen z lonci lončarja Veneta iz Sv. Križa pri Kostanjevici. Voznik maha z roko pred splašenimi konji, naj avtomobil za božje voljo ustavi. Nič, avtomobil vozi naprej in šele, ko vidi, da bo nesreča neizogibna, se ustavi kratko pred vozom. Šofer pa ni ustavil tudi motorja, kojega ropot je konje še bolj preplašil. Konji potegnejo nazaj, voz s posodo vred zdrči po strmini navzdol. Kaj zdaj? Škoda, za ubogega lončarja občutna škoda, je tu. Kako bo deželni finančni minister pokazal svojo plemenito srce do vsled njegove krivde oškodovanega? Najprvo se gospod minister za storjeno škodo ni brigal. Odpeljal se je naprej. Šele nazaj vozeč se je blagovolil domisliti, da je treba škodo povrniti. Seže v žep, stisne lončarju nekaj v roke, češ, naj o stvari molči, da ne pride — v časopisje. Mislimo, da je dal lončarju samo 10 K. Ko je lončar ugotovil svojo škodo, je prosil deželni odbor, naj mu jo zlepa poravna. A ljudomili, za kmeta in obrtnika vneti deželni odbor **niti odgovora ni dal na to prošnjo.** Kaj je lončarju drugega preostalo, vložil je tožbo. Šele meseca oktobra, ko je bila situacija na licu mesta vsled odpadlega listja itd. že izpremenjena, se je vršila sodna komisija. Dr. Lampe je med drugim privlekel seboj izvedenca, ki je znan kot agent Puchove tovarne avtomobilov. Dr. Lampe je, kot priča zaslišan, izpovedal tako prepričevalno, da mu na podlagi nasprotnih prič in dejanskih okoliščin že prvi sodnik ni mogel preveč zaupati. Ugotovilo se je, da šofer pred ovinkom ni dal svarilnega znamenja, da na prošnjo voznika ni ustavil avtomobila in ne potem tudi motorja. Drugo nas toliko ne zanima. Pač pa to - le: Ob času obravnave na licu mesta so kmetje vozili listje iz struške hoste. Njihovi konji so se takoj

splašili pred avtomobilom, ki je v dokazovanje vozil ob ovinku, da se sodnik prepriča, kako se tam vozi. Kmetje so kleli in dr. Lampetu povedali v obraz, da to ne gre, da bi deželni gospodje s svojimi vožnjami povzročali kmetom nesreče na cesti (ki so jo kmetje plačali, deželni gospodje pa še ne). Na podlagi te in poznejše obravnave pred novomeškim okrajnim sodiščem je bil dr. Šusteršič kot reprezentant dežele Kranjske obsojen v povračilo odškodnine za razbite lonce v znesku blizu 200 K in seveda na stroške, ki so že tokrat znašali blizu 1000 K. Da bo javnost še bolj spoznala, kako je tistim, ki so govorili, da hočejo s posredovalnimi uradi kmeta obvarovati nepotrebnih stroškov, v resnici mar za mirne sprave, pribijemo še to: Oškodovani lončar je še tekom pravde **deželnemu odboru ponudil poravnavo.** Toda krščanski deželni odbor je ta predlog **zavrnil. Pravdajmo se,** so dejali gospodje, magari do Dunaja! In to se bo tudi zgodilo. Rekurz na okrožno sodišče kot prizivno inštanco je pogorel. Zastopnik deželnega glavarja dr. Žitek se je sicer v obširnem vtemeljevanju trudil, dokazati nekrivdo, dočim se je zastopnik tožitelja dr. Slanc na kratko omejeval na razloge prvega sodnika, ki si je celo stvar na licu mesta ogledal. Prizivno sodišče se je tudi v svoji razsodbi opiralo na razloge prve inštanice in priziv zavrnilo. In zdaj bodo te razbite lonce nesli še na cesarski Dunaj, čisto brez brige, če bo ta bagatela našo deželo stala kakih **2000 kron.** Pa recimo, da je dežela zavarovana proti takim nezgodam in njih pravnim posledicam, moralno vsaj je pa vendar vodstvo deželne uprave odškodovano, ako svojim sodeželanom nasproti riskira čez 1000 kron stroškov za škodo, ki bi se bila zlepa dala, morda s 150 K spraviti s sveta.

GOSPODARSTVO.

gp Letošnje leto je posebno bogato na češnjah in je upati, da bodo producenti z izkupičkom popolnoma zadovoljni. Češnje pa dosedaj kljub veliki množini niso bile nič kaj poceni. Danes se pa čez cene tudi kupovalci ne morejo pritožiti, saj so liter po 8 do 14 vinarjev.

gs Sprememba na ljubljanskem sadnem trgu. V predzadnji seji občinskega sveta ljubljanskega je bil sprejet predlog občinskega svetovalca Planinška, ki gre na to, da se odpravijo na ljubljanskem trgu razmere, vsled katerih je cena sadja nenavadna in celo v primeri z Dunajem in drugimi mesti nenormalno visoka. Sedaj razglašča mestni magistrat ljubljanski, da se bo z ozirom na omenjeni sklep občinskega sveta, pričeneši v sredo, 15. julija t. l. za poskušnjo in do preklica razdelil sadni trg v dva oddelka. Na dosedanem sadnem trgu za semeniščem ostane še naprej pro-

daja sadja na drobno. Tu bodo smeli od-
slej prodajati svoje sadne pridelke le
kmetje in drugi producentje. Za ta sadni
trg ostanejo v veljavi tudi dosednji pred-
pisi glede prekupa. Na Cesarja Jožefa tr-
gu se nanovo uvede še sadni trg na debe-
lo. Tu bodo lahko na vozeh prodajali sad-
je kmetje-producentje, kmetski branjevci
in drugi trgovci s sadjem. Prodaja na
drobno je na tem trgu prepovedana,
vsled prodaje na debelo se pa na tem trgu
do preklica ne bo vpoštevala prepoved
prekupa. S to odredbo hoče mestni magi-
strat dvigniti dovoz sadja na ljubljanski
trg in privabiti nanj kar največ kmetov-
producentov, ki niso mogli dosedaj vsled
tržnih razmer s sadjem na debelo zalagati
ljublanskega trga.

LISTEK.

Cigan.

Povest; spisal Gregor Samarov.

(Dalje.)

Tako je ostal Miran v hiši grofa Ron-
kurta. Bil je jako skromen kakor se spo-
dobi neznatnemu uradniku; toda moral je
prihajati vsak večer v salon k muzikalič-
nim vajam in smatrali so ga za hišnega
prijatelja.

Marija je bila srečna, da je našel Mi-
ran v hiši njenega očeta zavetje, in izka-
zovala mu je mnogo pozornosti; Miran pa
ji je kazal globoko spoštovanje, kot bi ho-
tel sam sebe premagovati, da ne prekora-
či meje, v kateri je živel. Kadar sta se sre-
čala njiju pogleda, je videla, da so njegove
oči z vso iskrenostjo vprte v njo. Zardela
je hipno, toda obenem je preletel blešč
sreče njen obraz.

Miran je rešil pisarniška dela, katera
mu je nakazal grof Ronkurt, marljivo in
vestno; ostali čas je porabil za študije za
vojaški izpit. Poleg tega je vsak dan na-
pravil kak izlet v okolico.

»Potreba mi je,« je rekel, »da se po-
tikam po polju in gozdu«, in pri tem je pri-
segal, da ne bo nikoli poskušal umakniti se
iz Beruirla, ker je tukaj dosegel upanje na
častni poklic, in da ne bo nikoli odšel iz
mesta, dokler se ne odloči usoda njego-
vega prijatelja, naj bi moral tudi prosjačiti
za kruh.

Iz svojih daljnih izprehodov, ki jih
je delal največkrat v zgodnji jutranji uri,
je prinašal posebno lepe jesenske cvetke
domov. Najlepši šopek je poklonil grofici
in nekaj malih nežnih cvetk Mariji. Če bi
prišel v sobo mlade devojke, bi videl, ka-
ko skrbno so bile te cvetke spravljene v
vazah.

Tako je prišel čas porotniškega zase-
danja, ki naj bi sodilo o obtožbi Evgena
Šamona, ki se je glasila na umor in oro-
panje njegovega strica. Le nekaj tednov

še je manjkalo do tega; priprave so bile
vse dovršene in vse mesto je bilo mrzlično
razburjeno. Mladi advokat, ki so mu iz-
ročili zagovorništvo Evgena, se je vneto
pripravljalo na svoj govor, od katerega je
pričakoval več uspeha zase, kakor za svo-
jega varovanca. Marga ni več jokala, bila
je utrujena od silne boleti in skoro je
hrepenela, da bi bilo že vsega konec.

Miran je pa postajal čedalje čemer-
nejši; njegovi sprehodi so vedno dalj tra-
jali in večkrat se je vrnil brez šopkov, bo-
disi, da jesen ni več imela cvetk, bodisi, da
je skrb za prijatelja umorila v njem vsako
drugo čustvo.

Šesto poglavje.

Prvi jutranji žarek je zasijal čez ob-
zorje, oster in mrzel, kakor jesenski poslo-
vilni pozdrav vsihajoče narave. Na poljih
in travnikih je ležala ona fina bela rosa, ki
se kakor nežna čipkasta mreža razgrinja
čez bilke in že naprej naznanja sliko zem-
ske slane. Cesta je bila še prazna, toda že
je bil Miran na onem usodepolnem mestu
v gozdu, kjer se je moral vršiti morilski
napad na gospoda Klavdija Šamona, in od
koder so se začele poizvedbe, ki so bile
tako usodepolne za Evgena. Miran, oble-
čen v slabo sivo obleko z mehkim klobu-
kom, kakor kak delavec, je obstal na tem
mestu in pazljivo motril okolico.

»Tamle na desno,« si je rekel, »je pe-
ljal policijske uradnike, ker si je bil svest,
da tam ne bodo ničesar našli. Po mojem
mnenju je torej pravilno, da sem iskal na
levi strani in posamezni krvavi sledovi, ki
sem jih s trdom počasi našel, dokazujejo
tem bolj, da sem imel prav, vendar ne do-
kazujejo dovolj, kajti lahko prihajajo od
obstreljene divjačine in še vedno nisem
prišel do cilja. Moj bog,« je zaklical s skle-
njenimi rokami in se obupno ozrl v jutra-
nje nebo, »daj, da se mi posreči, daj, da
rešim nedolžnega prijatelja, ako vladaš
gori nad zvezdami in solncem, kajti božje
delo je, ki ga izvršujem in moja molitev
do tebe je pravična.«

Obrnil se je na levo. Na tleh med dre-
vesnimi debli so v gotovih razdaljah ležale
smrekove vejice, kakor bi slučajno tam
padle.

Miran je sledil smeri, ki so mu kazale
vejice, in se skrbno z blestečimi očmi
oziral okrog. Tako je precej daleč prišel v
grmovje. Naposled je došel na majhno,
od gostega grmovja obdano planjavo. Pri
njenem vходу je ležala zadnja vejica, ka-
terim je sledil.

Tukaj je obstal.

»Tu sem našel zadnji krvavi sled na
bilkah,« je rekel, »toda tu se je sled iz-
gubil in danes pokriva bela rosa tla kakor
s pajčolanom.«

Začel je s palico v vedno večjih kro-
gih otepavati roso s trav. Oči so se mu
vedno bolj širile in se vedno bolj svetile.

Že je preiskal velik lok, toda nič na-
šel, ko je v precejšnji razdalji ugledal

svetlo točko, kakor bi se solnčna svet-
loba odbijala od predmeta, ki se ga ni
mogla rosa prijeti. Hitel je tja. Ko je pri-
šel bližje, je svetleči odsev izginil; za-
pomnil si je smer in zato se je semintja
pomikal, če bi morda od kake druge strani
ugledal odsevajoč solnčni žarek. In res,
zopet se je zasvetil. Z velikim skokom je
planil tja in se sklonil k zemlji.

Miran je veselo zavriskal. Na tleh je
ležal zlat gumb od srajce, ki je bil od bilke
zakrit, a je le solnčni žarek prišel do nje-
ga. Miran je pobral gumb in ga takoj spo-
znal, kajti večkrat ga je videl pri gospodu
Klavdiju.

Hvaležno se je ozrl v nebo in v ne-
skončnem veselju gumb pritisnil na
ustnice.

»To je neprecenljivo znamenje,« je
zaklical, »da sem bil na pravem potu in da
je sled pravi, ker je morilec vlekel svojo
žrtev v to stran. Kam naj se zdaj obrnem?
O, zakaj nimam pasjega voha, da najdem
umorjenca. Čas poteka, in ako se mi delo
posreči, se mora to kmalu zgoditi.«

Roke so se mu tresle razburjenja;
vroče je dihal soparo v jutranji zrak ter
skrbno gledal po rosinah tleh, toda ničesar
ni mogel najti. Bilo je tudi nemogoče, kaj-
ti sledovi, ki jih je iskal, so mogli le pod
belo roso ležati. Hipoma so se mu pa za-
bliskale oči. Na drugi strani planjave, kjer
se je dvigal s travo in mahom porašen
griček in različno grmovje, je opazil pod
visečimi vejami malo globlje mesto, ki je
vsled rose izgledalo kakor z ledom po-
krito.

»Ha,« je zaklical. »Muhelin nas je ta-
krat vodil po drugi strani do močvirja in
dal tam preiskati blato, v katerem je na-
šel nesrečni Evgenov telovnik. Zločinci
imajo trenutke, ko so zaslepljeni in ko jih
zapušča vsa zvitost sklepanja. Ali so mu
tudi tukaj maščevalni duhovi zaslepili? V
močvirju smo po njegovem navodilu iskali
— ali naj res močvirje izda sled njegovega
zločina?«

Vrgel je na mesto, kjer je našel zlat
gumb, smrekovo vejico ter hitel čez pla-
njavo do roba belo blesteče se ravnine, ki
je vsled solnčnih žarkov počasi izgubljala
belo odejo ter pokazovala rjavo redko
blato, iz katerega so sempatja molele vod-
ne rastline.

(Dalje prihodnjič.)

Ognjeniki. Peklenski ogenj.

Fr. Pirč.

XXI.

Ognjeniški spomeniki na Gorenjskem.

Zapalili smo iznova vsak svojo pipo.
Ko je Janez Domišljija izpustil par krepkih
dimov v zrak, je svojo razpravo nada-
ljeval:

Zdaj, ko smo prepotovali in prebrskali ves svet tudi v njegovih globočinah, oglejmo si nekoliko še našo prelepo Gorenjsko. Že iz vsega početka sem vama pravil, da na onih orjaških, proti sinjenemu nebu kipečih stavbah, ki jih imenujemo planine, zavzema precejšni del zgradbe tudi kamenje, ki je štejemo v vrsto prodorin. Že ime samo na sebi pove, da je to kamenje ognjeniškega postanka in da je torej v davni dobi tudi po naši sedanjosti Gorenjski divjala ognjeniška moč, da se je tudi pod našo Gorenjsko »peklenski ogenj« razvnel, prodril skozi zemeljsko skorjo, na njenem površju pihal in bruhal svoje žareče snovi, ki pa so, ko je ta peklenski ogenj v neznanih globočinah prejenjal, na zraku polagoma skopernel: iz žarečih, stajenih snovi je nastalo trdo kamenje. In to so za nas spomini na delo ognjenikov po Gorenjskem. Seveda bi bilo napačno misliti, da so tu stali in bruhal posamezni ognjeniki kakor n. pr. Vezuv ali Etna. Najbolje morda še zadenemo, če si ognjeniško delo na Gorenjskem predstavljamo s porodom manjših ognjenikov v morju, kakor sem vam to razložil s par slučaji.

Sicer pa za naš namen zadostuje, da vemo, da se tudi po Gorenjskem nahajajo še danes obstoječe priče za ognjeniško delovanje v naši deželi. Taki spomini se nahajajo v Triglavskem pogorju, v okolici Radovljice, v Karavankah in Kamniških planinah. Hribolazec jih lahko spozna že od daleč. Dočim je namreč usedlinsko kamenje več ali manj pravilno skladovito, kakor sklad na skladu naloženo, manjka prodorinam ta posebnost. Prodorine se nam predstavljajo v masivni, kompaktni obliki, razlite tu v samostojnih skupinah, tam zopet se prerivši in zagodivši med usedlinsko kamenje. Pri natančnejšem pogledu pa zapazimo na prodorinskem kamenju še posebno lastnost, in sicer, da so zločene iz samih golotov ali kristalov. Kakor med usedlinskim kamenjem, razlikujemo tudi pri prodorinah več vrst, n. pr.: granit, porfir, andezit, vulkanski groh, lavno i. dr.

Granita v naših gorenjskih planinah ni. Zasledimo ga še le na štajerski zemlji, n. pr. široki vrhovi Pohorja so večinoma iz granita. Odlikuje se po zaokroženosti vrhov, podolgovatih hrbtih, umerjenih po-

bočjih, grapovem površju. Tam, kjer spreperi v prst, rasto bujni gozdovi in dosti vode je v takih krajih.

Porfir zavzema med prodovinami na Gorenjskem glavno mesto. Zdaj, ko po Gorenjskem lazi in plazi na stotine turistov iz vseh delov sveta, bi želel, da bi že večkrat omenjeni naš učen rojak gospod profesor Seidl priredil poučno zabavno potovanje, namenjeno v prvi vrsti za Slovence, pa bi nam na licu mesta pokazal vse te ognjeniške spomenike. Ker se to skoro gotovo ne bo zgodilo (to bi bil tudi prevelik čudež za naše slovenske razmere) in ker vem, da je malo naših turistov, ki bi se pri svojih izletih hoteli vsaj za to zanimati, kar je Seidl posebej glede Kamniških Alp napisal v svoji že opetovano omenjeni knjigi, hočem na podlagi Seidlovih opisov jaz markirati vodnika okrog važnejših ognjeniških spomenikov po Gorenjskem.

Da najdemo te spomenike, ne bo treba iti tako visoko. Ob prijazni, divjeromantični Kokrski dolini je ob bistri Kokri polno kremenjakovega porfirja. Najobsežnejše nahajališče je pri Polšnarju. Deroča Kokra je tu zarezala v porfir $2\frac{1}{2}$ km svoje struge. V smeri od vzhoda proti zapadu meri tamošnji porfirjev čok 5 km. Dva postranska potoka sta vdolbla vanj svoji strugi. Suhodolnikov potok na vzhodni, Vobenski pa na zapadni strani Kokre. Sicer pa se kaže čvrstost porfirjeva v polnih, malo razoranih pobočjih njegovih, ki so prvotno vsa obrasla z gozdom. Kjer pa je gozd iztrebljen, uspeva na njih bujna gorska trata. Celarjeva obsežna kmetija nad Polšnarjem se prostira na porfirjevih tleh. Tik Celarja je zgrajen iz porfirja Kopaški vrh (886 m). Ob straneh obsežnega porfirjevega čoka pri Polšnarju ležijo werfenski skladi in ga odevajo kakor plašč. Podoba je, da je porfir, ko je raztaljen prikipel iz zemeljske notrine, med seboj pridvignil werfenske sklade in školjkoviti apnik, kakor krt pahne nad seboj zemljo, ko izvrže krtino. Pod to dvojno odejo je porfir skrepenel. Pozneje je voda razdejala in odkrila porfirjev čok na temenu. Kokra in njena stranska pritoka so potem zarezali vanj jarke svojih strug. — Porfir se od belega apnenca in dolomita razlikuje po svoji sivozeleni, na prepereilih kosih tudi mrko vijolčasti ali rdečerjavi barvi.

Pritisk gorotvornih sil je povzročil, da je izprva celotna porfirjeva gmota prepočila vsevprek in se razklala v neenake ostrorobe kose. V porfirjevem skalovju pri Dolgem mostu ob izlivu Vobenskega potoka v Kokro, pa so kosi precej enakomerni in slični velikanskim prizmam, ki so naložene kakor orjaška polena v skrbno sestavljeni skladnici.

Te ognjeniške spomenike ob Kokri si vsakdo lahko ogleda, tudi če ni poseben hribolazec. Pot vodi iz starodavnega Kranja po prelepem kranjskem polju mimo vasi Predvdvor in Tupaliče, kjer se prične prava Kokrska dolina, ki se nadaljuje preko Koroške. Kokra je pritok Save (koncem Kranja se izliva v Savo), izvira pa pod Jezerskim vrhom že na koroški strani. Kako globoko si je zarezala svojo strugo med kamenite odrasleke Storžiča, to je ona visoka štiriobata planina, ki jo vidimo tudi od nas in ki jo nekateri naših »učenjakov« smatrajo za Triglav, ter Kočne, ki jo tudi od nas lepo vidimo, to se da le tam nalastne oči občudovati.

Ravno tako so ti spomini dostopni ob Kamniški Bistrici pod in nad izlivom Konjskega potoka v Bistrico. Tu se nahaja takozvani wegenski porfir, ki ga nahajamo nadalje še: v zapadnem pobočju Menine planine nad Znojškami in nad Gornjem Tuhinjem, še v lepših oblikah pa ob Tržiški Bistrici, katere naravne krasote so naravnost občudovanja vredne.

V gorskem slemenu, ki se vleče od Grintavca (2558 m) na Skubrov vrh (1349 m), tvori porfir zaokroženo najvišjo kopo. Turistovska pot, ki vodi od Kazine do ponosne Češke koče, je nadelana med Makekom in Štularjevo planino večinoma preko porfirja in vulkanskega groha.

Porfirju podoben andezit gradi nad Ljubnim precej visoke gore: Veliki travnik (1637 m), Kameneni vrh (1695 m) in Smrekovec (1337 m). Na Menini in Dobropolju je apnik na več mestih prodrt od vulkanskega andezita.

Vulkanskega groha je mnogo med Raduho, Boskvcem in Menino. Gričevje in gorovje pri Lučah, Ljubnem, Rečici in Mozirju je iz takega zelenega groha, ki je najvišje nagromaden v Mlačkem vrhu (1119 m), Atelskem vrhu (1406) in Oltarni peči (1528 m). Vulkanski groh prištevajo sicer pred usedlinsko kamenje. Ta groh je

Samo kratek čas

bi radi danes pozornost cenj. bralcev obrnili na nekaj, kar je v korist njih blaginje. Poleg množice izvečine inozemskih sredstev, ki jih proti vsakovrstnim boleznim in bolečinam s kričečo reklamo anoncirajo, se pa dobe na srečo tudi poštena, zdravniško priporočena zdravilna sredstva.

Gotovo so tudi našim bralcem znani taki staropreizkušeni izdelki. Ali ravno dobra domača zdravila, ki jih vsled njih

zanesljivosti priporočajo od ust do ust, skušajo mnogi brezvestni ljudje ponarejati. — Take ponaredbe se dobe tudi v veliki množini od Fellerjevega blagodiščnega rastlinskega esenčnega fluida z oblastveno varovano besedno znamko »Elsa - fluid«, ki ga na zaslužen način mnogi zdravniki in bralci hvalijo za osvežujoče, poživljajoče, živce in mišice krepeče, bolečine tolažeče sredstvo.

Ravnotako pogosto, kakor Fellerjev fluid z znamko »Elsa - fluid«, pa ponarejajo tudi preizkušeno, prebavo pospešujo-

če želodčno sredstvo Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z oblastveno varovano besedno znamko »Elsa kroglice«. — Ker smo se sami prepričali o dobrodejni lastnosti obeh preparatov in jih od mnogih bralcev in zdravnikov slišali pohvaliti, svetujemo, da se proti ponaredbam varujete tako, da oboje naročate naravnost pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elsa trg št. 318 (Hrvaško). Fellerjev fluid 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specijalni steklenici franko 5 kron, Fellerjeve kroglice 6 steklenic franko 4 krone.

namreč drobni, ki pade med bruhanjem ognjenika v vodo, kjer se nagomili v sklade in skrepi v čvrsto kamenino.

Pa naj bo dosti teh izgledov. Naj bi se vsakdo, ki misli potovati po Gorenjskih planinah, popreje seznanil s Seidlovo knjigo (Kamniške ali Savinjske Alpe), seboj pa naj vzame tej izborni knjigi priloženo prilogo, ki v raznoterih barvah podaja naravni pregled geoloških tvorb najlepših krajev Gorenjske, in kjer so zaznamovani tudi vsi izrazovitejši spomeniki ognjeniškega dela na Gorenjskem.

(Konec prih.)

RAZNO.

* **Revolucija v cerkvi.** Iz Prage poročajo: Proti dekanu Aloziju Strnadu v Načeradcu je prišlo preteklo nedeljo do velikih demonstracij vernikov, katerih se je udeležilo vse prebivalstvo načeradske okolice. Povod za te demonstracije je bil ta, da je dal dekan s silo odstraniti iz župnije kaplana, ki je bil zelo priljubljen med prebivalstvom, ker je bil pošten in se ni hotel vmešavati v politiko. Neki posestnik je vzel odpuščenega kaplana, ki je ravno prestal težko bolezen in ki je bil brez vseh sredstev, k sebi na stanovanje. V nedeljo naj bi kaplan bral zadnjo mašo. V slovo je prišlo v cerkev zelo mnogo ljudi. Obenem je pa prišel v cerkev tudi dekan in je hotel sam mašo brati. Obenem je pa ukazal, da morajo orglje prav glasno igrati, da se ne bo slišalo protestnih klicev vernikov. Nato je šel kaplan iz cerkve, njemu je sledila tudi večina vernikov. Pred cerkvijo so verniki glasno protestirali ter sklenili, da bodo dekana vrgli iz cerkve. Množica je vdrla v cerkev, kjer pa ni več našla dekana. Preiskali so vso cerkev. Množica, ki je bila oborožena s kamni in gorjačami, je grozno kričala. Slučajno je neki čevljar v vjenec odprl v zakristiji omaro za obleko. V omari je stal bled in oznojen dekan. Množica je potem vlekla dekana v cerkev, kjer ga je hotela linčati. K sreči je prišlo v tem hipu avizirano orožništvo, ki je rešilo dekana iz precej neprijetne situacije. Nato je šla razjarjena množica pred župnišče, kamor je orožništvo odpeljalo župnika, ter bombardirala in pljuvala na dekanovo kuharico, ki je prišla iz župnišča ter dražila ljudi. Demonstracije so trajale ves dan. Orožniki so bili brez moči. Še le zvečer so se demonstranti razšli.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar, državni poslanec.

Razširjajte „Slovenski Dom“.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 11. julija 1914.

Linc: 14, 77, 89 32, 7.

Dvignjene v sredo, dne 15. julija 1914.

Trst: 71, 75, 50, 87, 20.

**Dva pomočnika in 1 vajenca
sprejme takoj**

Franc Lukek, čevljar v Št. Rupertu Dolenjsko.

Knjiga se dohiva v „Narodni knjigarni“ in stane broširana 2 K, vezana 3 K 20 v, s pošto 20 vin. več.

Edina SLOVENSKA orožna tovarna

DRUŽBA: PUŠKARNA „P. WERNIG“
:: BOROVLE - KOROŠKO ::

PISITE PO:

CENIK

1914

61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

Narodna knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Aleš iz Razora. Povest. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vin. več.

Atila v Emoni. Romanca. Napisal Ant. Aškerc. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 10 vin. več.

Brodkovski odvetnik. Roman. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 vin. več.

Cez trnje do sreče. Roman. F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 vin., vez. 2 K 20 vin., s pošto 20 v. več.

Greh in smeh. Zabeljene in osoljene kratkočasnice. Zbral Tinček Hudaklin. Cena 1 K, s pošto 10 v. več.

Gospod Zabar. Humoristično-satirične in resne sličice iz sedanosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 80 v., s pošto 10 vin. več.

Gospod Bucek. Humoristično-satirične in resne sličice iz sedanosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 70 vin., s pošto 10 vin. več.

Kralj Matjaž. Zgodovinski roman. Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Lepi striček. (Bel-ami). Roman. Francoski spisal Guy de Maupassant, prevel Oton Župančič. Cena broš. 3 K 50 v., vez. 4 K 70 v., s pošto 20 vin. več.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka. Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Ljubezen Končanove Klare. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Libera nos a malo. Zgodovinski roman. Spisal Vladimir Vesel. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Mali lord. Roman za mladino in odrasle. Angleški spisal F. H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Mina. Socialen roman iz ljubljanskega življenja. Spisal A. P. Rušič. Cena broš. 1 K 20 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Najhujši sovražniki. Rado Murnik. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.

Narodni kataster Koroške. Spisal Ante Beg. Cena 60 v., s pošto 70 v.

O dostojnosti. Spisal Rozman. Cena 70 v., s pošto 80 vin.

O službeni pogodbi trgovskih pomočnikov in drugih delojemalcev v podobnih službah. Cena 50 v., s pošto 10 v. več.

Obrtni red drž. zakonika št. 89 z dne 16. avgusta 1937. Cena 1 K, s pošto 20 vin. več.

Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu. Spisal Valentin Žun. Cena 3 K, s pošto 3 K 20 v.

Opatov praporščak. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.

Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši cenik cele zaloge.

Pravljice za mladino s slikami. (Prevodi čeških in hrvaških pravljic.) Cena vez. 5 K., s pošto 30 vin. več.

Prava in neprava ljubezen. Povest. Spisal Blaž Pohlín. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Premaganci. Novela. Spisal Franc Remec. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Rdeči smeh. Ruski spisal Leonid Andrejev, preložil Vladimir Levstik. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 20 v. več.

Rienzi zadnji tribunov. Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Edward Lytton-Bulwer. Cena broš. 4 K., vez. 5 K 20 v., s pošto 30 vin. več.

Sapho. Slike iz pariškega življenja. Francoski spisal Alphonse Daudet, prevel Oton Župančič. Cena broš. 2 K., vez. 3 K, s pošto 20 vin. več.

Skrivnost biše št. 47. Roman. Angleški spisal I. Storer-Clouston. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 vin. več.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka. Spisal Šepetavec, 2 zvezka. Cena broš. 2 K 40 v., vez. 3 K 20 v., s pošto 30 v. več.

Strahovalci dveh kron. Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Fr. Lipič. Cena broš. 2 K, vez. 4 K, s pošto 30 v. več.

Stara devica. Povest. Spisal J. Oblak. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Slovensko-nemška meja na Koroškem. Spisal Ante Beg. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 40 v., s pošto 20 v. več.

Stiri ruske slike. (Clovek, Pevka, Hudournik in Rendezvous.) Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Uho in sluh. Poljudno znanstvena razprava. Spisal dr. Jos. Rakež. Cena 20 v., s pošto 30 v.

Undina. Povest. Francoski spisal André Theuriot. Cena 90 v., s pošto 1 K.

Ustoličenje koroških vojvod. Spisal Ante Beg. Cena 30 vin., s pošto 40 v.

Vaška kronika. Povesti iz Dolenjske preteklosti. Spisal Ivan Lah. Cena broš. 1 K 70 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.

V naravi. Izbrani spisi Frana Erjavca, uredil dr. G. Sajovic. Cena 1 K 20 v., vez. 1 K 70 v., s pošto 10 v. več.

V študentovskih ulicah. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Zadnji rodovine Benalja. Roman iz kranjske preteklosti. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 vin., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Zbrani spisi Josipa Jurčiča. 11 zvezkov. Cena vsakemu zvezku broš. 1 K 20 v., vez. 2 K s pošto 20 v. več. (Zvezki III., VIII. in XI. so ra z rodani.)

Neokužen dvor,

zdrave živali, ki dobro prebavljajo in rade žro, krepko, težko krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka in kure, ki neso veliko jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravna po 10 zapovedih za kmetovalca in primešajo piči 2-3 krat na mesec **Mastina**. Mastin je dr. Trnkócyja redilno varovalno sredstvo. Živina ne živi samo od tega kar požre, ampak od tega kako da prežveči. — Mastin je bil s prvimi kolajnami odlivan in ga porablja milijoni previdnih kmetovalcev. Idu k svojemu trgovcu in kupi zavoj Mastina za 60 vin., 10 zapovedi pa zahtevaj zastoj, tudi če ne želiš Mastina, ali pa piši ti ali tvoj trgovcu tvorniški zalogi: **Lekarna Trnkócy v Ljubljani, zraven rotovža**. Ta lekarna razpošilja 5 zavojev Mastina za 4 K poštne prosto.

Zrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	60	1	80
1 " " " II. " . . .	1	40	1	60
1 " " " III. " . . .	1	20	1	40
1 " telečjega mesa . . .	1	50	2	20
1 " praščjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	40
1 " " " (prekajenega) . . .	1	90	2	40
1 " koštrunovega mesa . . .	1	32	1	40
1 " Prašči na klavnici . . .	1	10	1	30
1 " kozličevega mesa . . .	1	80	0	—
1 kg masla . . .	2	60	0	00
1 " masla surovega . . .	2	60	2	80
1 " masti praščje . . .	1	80	2	00
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	72	1	92
1 " slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 " sala . . .	1	80	1	92
1 " surov. margarinskega masla . . .	2	00	0	—
1 " kuhan. margarinskega masla . . .	2	00	0	—
1 jajce . . .	—	6	—	7
1 l mleka . . .	—	20	—	00
1 " posnetega . . .	—	08	—	—
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	1	—	1	20
1 kg medu . . .	1	40	0	00
1 " čajnega surovega masla . . .	3	60	3	60
1 piščanec . . .	1	—	0	—
1 golob . . .	—	40	—	70
1 raca . . .	2	00	0	—
1 gos . . .	8	00	0	—
1 kapun . . .	0	—	0	—
1 puran . . .	0	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	44	00	—	—
100 " " " " 1 . . .	43	60	—	—
100 " " " " 2 . . .	43	20	—	—
100 " " " " 3 . . .	42	80	—	—
100 " " " " 4 . . .	41	80	—	—
100 " " " " 5 . . .	40	80	—	—
100 " " " " 6 . . .	39	50	—	—
100 " " " " 7 . . .	34	20	—	—
100 " " " " 8 . . .	14	20	—	—
100 " " " " " . . .	25	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	55	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	54	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	—	—	—	—
100 " ržene moke . . .	—	—	—	—
1 l fižola . . .	—	30	—	—
1 " graha . . .	—	36	—	—
1 " leče . . .	—	28	—	—
1 " kaše . . .	—	24	—	—
1 " ričeta . . .	26	00	27	—
100 kg pšenice . . .	19	00	20	00
100 " rži . . .	17	00	18	—
100 " ječmena . . .	18	00	19	—
100 " ovsa . . .	28	—	30	—
100 " ajde . . .	26	—	28	—
100 " prosa belega . . .	18	00	20	—
100 " " navadnega . . .	17	50	19	—
100 " koruze 1913 . . .	20	00	21	—
100 " činkvanta . . .	6	00	7	00
100 " krompirja . . .	—	—	—	—

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 11 do 12 K.
Cena mehkeemu les 7—do 8—K.

Trg za seno slamo, in stello.

Na trgu je bilo

voz sena

" slame

" stelje

" detelja

4 00 6 —

6 — 7 00

0 00 0 —

0 00 0 —

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šteč. 2., lastna hiša.

Obrestuje vloge na knjižico s $4\frac{1}{2}\%$ v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov pnuja največjo varnost za vsa tuja denar. Promet na leto doč 1400 milijonov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantnejše.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. o. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Priporočamo našim **Kolinsko cikorijo** gospodinjam iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhačega 6 K 10 h; 1 kg velefinnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K.

najfinjši prani puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

is gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nan-kinga, pernice, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 sglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen s novim, sivim, jako stnovitim puhačim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K; 14, 16 K; sglavniki 8 K, 8 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18.—, K 14 70, K 17 80 in K 1.—; sglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 50, 6 20 in K 5 70; podpernica is močnatega rišastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Rapošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je same-njati, za neugajajoče se vrne denar.

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.

Bogato ilustrovan cenik zastoji in franko.

Zn. sv. Petra.

PETROVE KAPLJICE

Preizkušen in izvrsten lek proti akutnim in kroničnim boleznim želodca, črev, jeter, ledic in vranice. Petrove kapljice so sestavljene iz zeliščnih sokov, ki blagotvorno delujejo na prebavila. Vsakemu pomagajo proti slabi prebavi, bolečinam, kroničnemu kataru želodca in črev. Umirujejo živce in krepe ves organizem. Petrove kapljice so zakonito zavarovane in se razpošiljajo na vse strani sveta. Steklenica stane 50 vin., 12 stekl. 5 K, 24 stekl. 10 K.

Dobiva se v lekarni pri sv. Petru

FR. SULLER, Zagreb, Vlaška ulica št. 91

kakor tudi v vseh drugih lekarnah.

1659

Ustanovljena 1881.

Račun: Pri avstr. post. hr. št. 878.406.
Pri ogr. post. hran. št. 19.864.

Telefon šteč. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

R. Z. Z. R. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodi jo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Frano Jaro, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19.000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.